

Landstingsstyrelsen

Specifika ägardirektiv för Landstingshuset i Stockholm AB**ÄRENDET**

Förslag till specifika ägardirektiv för Landstingshuset i Stockholm AB.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige besluta

- att fastställa specifika ägardirektiv för Landstingshuset i Stockholm AB i enlighet med vad som framgår av bilaga till detta tjänsteutlåtande,
- att uppdra åt stämooombudet att på bolagsstämma för Landstingshuset i Stockholm AB rösta för fullmäktiges beslut om specifika ägardirektiv,

BAKGRUND

Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB) bildades 1993 och bolagets ändamål är, enligt bolagsordningen, att ”äga och förvalta aktier i aktiebolag som Stockholms läns landsting använder för sin verksamhet”. Syftet med bolagsbildningen var att skapa förutsättningar för resultatutjämnning mellan de bolag som fördes in i LISAB-koncernen.

Under åren som gått har koncernen utökats genom att ett antal nybildade bolag förts in i koncernen. För närvarande ingår landstingets samtliga helägda bolag i LISAB-koncernen med undantag av AB SL och dess dotterbolag.

Bolaget har inga anställda och bedriver ingen egen verksamhet. VD-posten innehas av cheftjänsteman från landstingsstyrelsens förvaltning och övrigt administrativt stöd svarar förvaltningen för. Personunion råder mellan styrelsen för LISAB och landstingsstyrelsens ägarutskott.

LISABs budget har endast en kostnadssida som till helt övervägande del

Bilagor

Förslag till specifika ägardirektiv

består av räntekostnader för lån som moderbolaget tagit upp hos landstinget för att finansiera moderbolagets enda tillgång, aktierna i dotterbolagen. För 2005 budgeteras ett resultat på minus 51 mkr varav 50,5 mkr är räntekostnader. Det budgeterade resultatet förutsätter att dotterbolagen inte avviker från sina respektive budgetar.

FÖRVALTNINGENS FÖRSLAG

Någon förändring av moderbolagets uppgift har inte skett sedan det bildades. Styrningen av de av Landstingshuset i Stockholm AB ägda bolagen sker primärt av fullmäktige som i budgeten lägger fast strategiska mål och ekonomiska resultatkrav och som via ägarpolicy och specifika ägardirektiv anger andra viktiga förutsättningar för bolagen. Landstingsstyrelsens ägarutskott har en förslagsställande uppgift vad gäller ägardirektiv och svarar också för den löpande dialogen med bolagen. Ägarutskottet ansvarar även för nominering av styrelseledamöter till flertalet av bolagen. På tjänstemannaplanet svarar landstingsstyrelsens förvaltning för ägarstyrningen. Styrelserna för dotterbolagen har det fulla operativa ansvaret.

Förslaget till specifika ägardirektiv för LISAB utgår från nuvarande principer för styrning och innebär således ingen ändring av moderbolagets roll. Däremot finns det anledning att förtydliga denna roll på några punkter.

Moderbolagets och koncernens ekonomiska utveckling

Fullmäktige fastställer varje år en budget för såväl moderbolaget LISAB som för varje dotterbolag. Utfallet för moderbolagets budget är beroende av resultatutvecklingen i dotterbolagen. Avviker dotterbolagens resultat från fullmäktiges budgetbeslut i negativ riktning kan det bli aktuellt med nedskrivning av aktier i dotterbolag vilket ger en negativ resultat effekt i moderbolaget.

Moderbolagets möjligheter att vidta åtgärder som undanröjer riskerna för ett, i förhållande till budgeten, negativt resultat är i praktiken obefintliga eftersom LISAB inte har mandat att styra dotterbolagens resultatutveckling. Men det befriar inte LISAB-styrelsen från ansvaret för moderbolagets budget.

Styrelsen har därför skyldighet att löpande följa den ekonomiska utvecklingen i dotterbolagen, analysera vilka konsekvenser som kan uppstå för moderbolagets resultatet och rapportera detta till bolagets ägare landstinget, som då har att ta ställning till vilka åtgärder som ska vidtas.

Uppföljningen av dotterbolagens verksamhetsmässiga utveckling är en fråga för landstingsstyrelsen liksom tillsynen av att dotterbolagen har en tillfredsställande intern kontroll.

Koncernbidrag, aktieägartillskott mm

Syftet med LISAB är, som nämnts ovan, att skapa förutsättningar för resultatutjämnning mellan de i koncernen ingående bolagen. Av detta följer att moderbolaget i sin hand måste ha de verktyg som krävs för att leva upp till detta syfte. Konkret uttryckt måste bolaget ha mandat att avgöra vilka bokslutsdispositioner (koncernbidrag och aktieägartillskott) vart och ett av dotterbolagen ska göra i sina årsbokslut. Det är av stor vikt att dessa frågor stäms av med moderbolagets auktoriserade revisor så att maximal resultatutjämnningseffekt inom koncernen uppnås.

Principiella riktlinjer i dessa frågor bör läggas fast av fullmäktige och förvaltningen har för avsikt att lägga fram ett sådant förslag. Inom ramen för dessa riktlinjer ska moderbolaget ha mandat att vid behov fatta kompletterade beslut med bindande verkan för dotterbolagen samt dessas helägda dotterbolag.

Utfärdande av kapitaltäckningsgarantier

I de fall ett negativt resultat påverkar ett bolags aktiekapital kan en kapitaltäckningsgaranti behöva ställas ut. Utfärdande av kapitaltäckningsgaranti syftar till att undanröja den skyldighet som gäller enligt aktiebolagslagens 13 kap 12 §, dvs upprättande av sk kontrollbalansräkning. Genom en kapitaltäckningsgaranti förbinder sig bolagets ägare att täcka under ett verksamhetsår uppkommet underskott. Likvidreglering sker i samband med årsbokslutet då erforderligt tillskott lämnas i form av koncernbidrag eller aktieägartillskott. När det gäller bolag som ingår i LISAB-koncernen är det moderbolaget som kan lämna sådana tillskott.

Eftersom en kapitaltäckningsgaranti kan vara förenad med uppdrag till berörd bolagsstyrelse att åtgärda de ekonomiska problemen, vilket är att se som ägarstyrning, bör beslut om sådan garanti fortsättningsvis formellt förankras hos politiskt organ inom landstinget.

En koppling kan därvid göras till landstingsfullmäktiges beslut om budget eller resultatkrav för berörda bolag. Fullmäktiges budgetbeslut rör resultatet för det enskilda dotterbolaget inom LISAB-koncernen, men inte den sammantagna effekten för hela koncernen varför LISAB fortsättningsvis bör åläggas att i sitt budgetförslag till fullmäktige beakta den sammantagna resultateffekten för moderbolaget.

Om behov skulle uppstå under löpande år att utställa en kapitaltäckningsgaranti till ett eller flera dotterbolag kan fullmäktige uppdra åt LISAB att fatta ett sådant beslut under förutsättning att moderbolaget bedömer att moderbolagets eget kapital är tillräckligt. Om så inte skulle vara fallet skall LISAB ansvara för att frågan snarast underställs fullmäktige för beslut innebärande att fullmäktige genom en kapitaltäckningsgaranti ger moderbolaget ett

skydd som täcker såväl moderbolaget som dess åtagande gentemot dotterbolag. LISAB skall löpande under året anmäla till landstingsfullmäktige när och till vilken omfattning kapitaltäckningsgarantier ställs ut.

Bolagsordningar

LISAB bör ha ansvaret för att samtliga dotterbolags och dotterdotterbolags bolagsordningar hålls aktuella. Förändrad lagstiftning eller annat som ställer krav på ändringar i bolagsordningar ska bevakas av moderbolaget och förslag till ev förändringar ska läggas fram till fullmäktige.

Redovisningsfrågor

I den mån det finns behov att visavi dotterbolagen utfärda föreskrifter i redovisningsfrågor, inkl utformning av årsredovisningen, ska LISAB ha det mandatet. Föreskrifterna ska grundas på den för landstingskoncernen gemensamma ekonomihandboken.

Deklarationer och andra skattefrågor

LISAB biträder, enligt praxis, dotterbolagen i deklarationsfrågor och andra mellanhavanden med skattemyndigheten. Därigenom får skattefrågorna en gemensam och enhetlighet hantering sett ur koncernperspektiv vilket är angeläget. Denna praxis bör nu stadfästas i ägardirektiven till moderbolaget.

Rådgivning till dotterbolagen

Moderbolaget har idag ingen formell rådgivningsfunktion visavi dotterbolagen. Det är dock lämpligt att LISAB får ett uttalat ansvar för att kunna ge råd och stöd framför allt i skattefrågor och aktiebolagsrättsliga spørsmål. Det får vara upp till bolaget att avgöra om kompetens i dessa frågor ska tillhandhållas via landstingsstyrelsens förvaltning eller genom att anlita extern expertis. Egen personal för dessa frågor finns det inte anledning för bolaget att anställa.

Övrigt

Respektive dotterbolag förutsätts, precis som idag, svara för administrationen i samband med bolagsstämmorna. Landstingshuset i Stockholm AB bör dock ha mandat att bestämma vid vilket senaste datum stämmorna skall hållas. Den praxis som utvecklats när det gäller kontakterna med Bolagsverket bör behållas. Dotterbolagen ansvarar för att respektive årsredovisning tillställs verket. Samma gäller när bolagsordningar justeras.

Sören Olofsson

Bilaga

Specifika ägardirektiv för Landstingshuset i Stockholm AB

Landstingshuset i Stockholm AB, nedan kallat "Bolaget", som ägs av Stockholms läns landsting, har till uppgift att äga och förvalta aktier i aktiebolag som Stockholms läns landsting använder för sin verksamhet.

- Bolaget är skyldigt att löpande följa och analysera den ekonomiska utvecklingen i ägda bolag samt till ägaren rapportera sina bedömningar och förslag
- Bolaget ska, inom ramen för av fullmäktige fastlagda riktlinjer, fatta för dotterbolagen och helägda dotterdotterbolag bindande kompletterande beslut rörande koncernbidrag och aktieägartillskott
- Bolaget ska, inom ramen för fullmäktiges beslut, fatta beslut om kapitaltäckningsgarantier för dotterbolag och dotterdotterbolag
- Bolaget ska, baserat på för den landstingskoncernen gemensamma ekonomihandboken, utfärda föreskrifter i redovisningsfrågor som dotterbolagen och dotterdotterbolagen har att följa
- Bolaget ska biträda dotterbolagen och dotterdotterbolagen i deklara-tionsfrågor, andra mellanhavanden med skattemyndigheten samt i bolagsrättsliga frågor
- Bolaget ansvarar för att dotterbolags och dotterdotterbolags bolagsordningar hålls aktuella genom att till fullmäktige framlägga förslag till förändringar.
- Bolaget beslutar vid vilket senaste datum bolagsstämmor i dotterbolagen ska hållas.